

טיפוס

עלון המועדון האלפיני הישראלי

גיליון מאי 1998

תוכן העניינים

רשימת השתלמויות 1

ÄÅÃÒÅÚ ÄÅÅÒÃ 1

ÃÁØ ÄÒÅØÊ 1

ÉÅÀÁ ÐÉØ - ÙÐÄ ÀÇØÉ 3

ÌÎÄ ÀÐÉ ÀÅÄÁ Ä÷ÑÉÍ/ ÉÅÀÁ ÅÉÑ3

ÄËÉÐÅÑ ÄÁÉÐÌÀÅÎÉ ÄØÀÙÅÏ ÌÀÌÔÉÐÉÆÍ ÇÅØÔÉ.....4

ÒÌ ÇÁÌÉÍ Å÷ÙØÉÍ / ÀÐÃØÉÀÄ ÒÐÚÉ.....5

· עורך העלון וחברי הועד מתנצלים על כל נוסח שהוא, של כל הודעה שהיא, שהתפרסמו, מתפרסמים או יתפרסמו בלשון זכר בלבד. לא היתה, הוֹוָה, או תהיה בעתיד כל כוונה לפגוע בחברות המועדון. פרסומים כאלו נעשו בתום לבב, ולשם הפשטות בניסוח בלבד. אנו מבקשים סליחה, והראיה לצערנו הכנה תבוא בהודעות הבאות.

· חברות מועדון שטרם קיבלו כרטיסי חבר, מתבקשות להתקשר למיכה כדי לברר אילו פרטות חסרות. הפרטות החשובות להנפקת הכרטיסות הן שם בעברית ובאנגלית (כמו בדרכון), מספר דרכון, כתובת ותמונה (גם לזכרים).

· נפתחה ההרשמה לקורס הובלה נוסף. הקורס מיועד למטפסות בכל הרמות, בעלות נסיון של מספר חודשים או יותר, המעוניינות להתחיל להוביל על אבני עיגון. הקורס ייערך בסופי שבוע. פרטים נוספים, החומר שיועבר בקורס וכו': בעלון פברואר, או אצל מיכה. המתעניינות מתבקשות להתקשר למיכה ולהרשם (גם לזכרים).

· קורס מובילות קבוצות בהרים ייערך בשאמוני, צרפת, בתאריכים 27.7.98 עד 8.8.98. הקורס מיועד למטפסות המובילות על אבני עיגון ובעלות נסיון בשלג ו/או קרח. המעוניינות מתבקשות לשלוח קורות חיים (בנושא טיפוס) למועדון האלפיני (גם לזכרים).

ãáø äòåøê

אחד הנושאים הבוערים בעצמותיו של כל מטפס הוא מזלנו הביש על הכמות המעטה והאיכות העלובה של אתרי הטיפוס בארצנו. למעשה, הכמות המעטה מתייחסת רק לאתרים המותרים לגלישה וטיפוס. קיימים עוד מצוקים רבים של סלע

רשימת השתלמויות

6: השתלמות חילוץ מוביל, 13.6.98, בית אריה.
7: טיפוס מלאכותי. המעוק העליון במשאש.
ההשתלמויות הבאות הינן מעשיות ולכן מחירן מעט גבוה יותר והוא 50 שקלים לחברי מועדון. ההשתלמויות יתקיימו עם מינימום של 20 איש. למטפסים שאינם חברי מועדון ההשתתפות בתשלום 150 ש"ח להשתלמות. לפרטים נוספים והרשמה לפנות למיכה.
נשמח לקבל הצעות לנושאים נוספים.

חברי הועד

אלון אייזנברג	08-9723016
מיכה יניב	02-6789478
יואל שטרלינג	06-6370154
אשד בוטל	03-9330724
גלעד מרגלית	09-7492271

כתובת המועדון: המועדון האלפיני הישראלי
ת.ד. 59319, תל אביב 61593

כתובת אתר המועדון באינטרנט:
/http://www.geocities.com/Yosemite/9937

תיבת דואר אלקטרוני: E - MAIL : Israel-alpine@mail.geocities.com

äåãòåú äåäòã

לא רע בכלל האסורים עלינו בגישה, בטיפוס ובהנאה, רק בגלל שהם נמצאים בתוך גבולות של שמורת טבע זו או אחרת. רק בכרמל לבדו יש כמה וכמה אתרים משובחים ונזכיר רק את המצוקים של מגדים צפון ודרום, ספונים, הצנירים של נחל אורן ועוד, כולם אסורים לטיפוס. כמובן שיש ברשימת האסורים גם את המצוקים של נחל עמוד, של שני פיצ'ים במקומות רבים, ואת מצוק הארבל, אתר המולטי-פיץ' היחיד בארץ, ועוד. כל האתרים האלה, שעשויים היו לגוון את מבחר מסלולי הטיפוס בארץ עשרות מונים, סגורים בפנינו.

אין כאן (הפעם) כוונה להתלונן על קשי ליבה של רשות שמורות הטבע אלא להפנות את תשומת לב כולנו לאתרי טיפוס גדולים, מגוונים ומרשימים בקנה מידה בין לאומי הנמצאים במרחק לא כל כך גדול מאיתנו.

שני אתרים אלה הם כמובן ואדי רם בירדן ואיזור סנטה קתרינה בסיני.

נכון, המרחק לכל אחד מאתרים אלה הוא גדול מכדי לאפשר טיפוס של חצי יום או יום שלם, אבל הוא אינו גדול מן המרחק בין פריז לשאמוני, למשל, ומטפסים רבים בצרפת נוסעים מרחקים דומים כדי לבלות סוף שבוע ארוך באתר טיפוס גדול, ולא רק באלפים, אלא גם באתרים מאותו סדר הגודל של סיני וירדן.

הרמז ברור, אני מקווה. כל מי שטיפס באתרים אלה פעמים לא מעטות, ומכיר גם מספר לא מבוטל של אתרי טיפוס בארצות אחרות, באירופה ובשאר העולם, ממליץ בחום לשקול את האפשרות לבלות שלושה- ארבעה ימי טיפוס באתר גדול ומרשים, כזה המצוי בהישג ידינו.

טיפוס נעים

מיכה

éåàá ðéø - ùðä àçøé

ב 27 לאפריל חל יום השנה למותו של יואב.
יואב, שהיה מזוהה יותר מכל אדם אחר עם הטיפוס בישראל, נכנע ביום זה לפני שנה למחלת הסרטן.
הפעם הראשונה שטיפסתי עם יואב הייתה לפני שלוש עשרה שנה בערך. באותה תקופה טיפסתי 5.8 (ב top-rope , ביום טוב), וחשבתי שאני ממש כוכב, כי זו היתה (בערך) רמת המסלולים שהיו אז בארץ. פתאום, משום מקום, הגיע יואב ופתח בהובלה, על אבני עיגון, עשרות מסלולים ברמה של 5.11 בכרמל, בעין פארה ועל כל סלע חשוף ברחבי הארץ. המזל של כל מי שטיפס איתו באותה תקופה היה שיואב היה מספיק חזק לגרור אחריו את מספרי השניים האומללים...
יואב לא היה sport climber באופיו. הוא תמיד ראה בטיפוס אתגר מנטלי הרבה יותר מאשר פיזי. מצד שני קצת קשה להגיד על אדם שטיפס 5.13 בשנת 1989 ועשה מסלולי on-sight של 5.12) 7b) בשנת 1988, שהוא לא היה sport climber. קחו בחשבון שעברו למעלה משש שנים עד שישראלי אחר הצליח לחזור על ההישגים הללו. אולי הדבר שייחד את יואב יותר מכל הייתה העובדה שהוא היה יכול לעשות את ה 5.12 בגיא בן הינום , אבל גם בפין' הרביעי של ה 'וארשה ת"א דירקט' בסיני.
אין ספק שבשנים המאוחרות יותר העדיף יואב את ההרים על פני הסלעים. ב 1991 יואב מגיע לאלפים, ומטפס מסלולים כמו ה 'Swiss Direct' וה 'Brenva Spur'. ב 1992 יואב ויוחאי פותחים מפנה שלא טופס מעולם ברכס ההימליה על פסגה בשם ' Kungdeshar' ויואב זוכה להכרה בין לאומית. ב 1995 יואב חוזר לאלפים ומטפס את 'Gervassuty Pillar', 'American ' ועוד.
בתחילת 1997 חודשים ספורים לפני מותו התראיין יואב לעיתון 'סיכון מחושב' ושם אמר: "...כל עולמי סבב סביב הטיפוס והקדשתי לכך שעות וימים, למדתי לסמוך על הציוד ולהכיר אותו על מגבלותיו ויתרונותיו, למדתי מתי אפשר ליפול ומתי לא כדאי... הטיפוס האמיתי, בשבילי, זה יכולות גופניות ומנטליות, אהבת טבע וחברות, הרפתקנות ומיסטיקה...אני מסתכל בסיפוק רב על כך שקהיליית המטפסים גדלה וממשיכה להתרחב וכוללת בתוכה מטפסים מוכשרים מכלל גווני הענף".
ועכשיו, שנה אחרי, אני רוצה לאחל לכולנו: על קירות הטיפוס, על המצוקים או ההרים, כמטפסים, כמדריכים או סתם כבני אדם, שנזכור, שנכבד ושנהיה ראויים לזכרו של יואב.

ìîä àðé àåäá ä÷ñéí/ éåàá åéñ

אני אוהב הקסים (Hexentric nuts). אני יודע שהם לא פופולריים, שהם מיושנים, ושמטפסים רבים (מאלה שעדיין טורחים לסחוב עגינות בכלל) בוחרים בהם ראשונים כשצריך להחליט מה להשאיר בבית. לכן החלטתי לצאת להגנת כבודו הרמוס של ההקס הפשוט. אני משתמש בהקסים מגודל מס' 3 עד מס' 10, (כמובן שלא בהקסים על כבל פלדה, שלא ברור לי מדוע מייצרים אותם).

אני אוהב הקסים מכמה סיבות:

1. אין עגינה טובה כמו הקס טוב. עוד לא קרה שנשלף לי הקס בנפילה, דבר שאיני יכול להגיד על רוקים, טריקמים או פרנדים(!). טוב בסדר, בולט אולי יותר אמין, אך מבחינת שטח מגע עם הסלע ותוספת הסיבוב הנחמד של ההקס, הוא לעיתים קרובות עדיף על כל אבן עיגון אחרת.
2. קל לנקות אותם. הקסים, בגלל שטח המגע הגדול שלהם נוטים להיתקע פחות, דבר שחוסך זמן ובעיות למטפס השני. בגדלים היותר גדולים (6 ומעלה) ניתן גם להכניס את החולץ לתוך גוף ההקס מה שבקלות משכנע גם את העיקשים ביותר מביניהם לצאת
3. הם קלים. ההקסים הגדולים הרבה הרבה יותר קלים מכל עגינה אחרת שמקבילה בגודל (כולל 'Big Bros').
4. הם זולים. מחירי ההקסים נעים בסביבות ה $8-9, מחיר המאפשר לגולש אחרון להשאיר הקס ללא יותר מידי הסוס, אפילו כגיבוי לעמדת גלישה קיימת.
5. הקסים, בעיקר הגדולים, מצלצלים יפה וחזק כאשר מטפסים או הולכים איתם, דבר שמושך תשומת לב נוספת אל המטפס הנועז הנושא אותם.

שלכם - יואב ויס

äëéðåñ äáéðìàåîé äøàùåï ìàìôéðéæí çåøôé

הכינוס הבינלאומי הראשון לאלפיניזם חורפי שאורגן על-ידי הפדרציה הצרפתית לאלפיניזם ולטיפוס (FFME) התקיים בתאריכים 6-22 בפברואר בביה"ס הלאומי לסקי ולאלפיניזם (ENSA) בעיירה שמוני (Chamonix) שבאלפים הצרפתיים.

השתתפו בכינוס 49 אלפיניסטים מ 14- מדינות. המדינות שיוצגו בכינוס היו מצרפת, גרמניה, יוון, איסלנד, ישראל, לטביה, מונגוליה, נורווגיה, רומניה, רוסיה, סלובקיה, סלובניה, שוויץ ואוקראינה. הנציגים הישראלים בכינוס היו מיכה יניב, יורי דורון ואריאל כץ.

עם תנאי שלג מצוינים ומזג אויר בהיר וכמעט אביבי במשך השבועיים, טופסו מסלולים רבים ומעניינים. ההישגים הבולטים היו:

- מסלול חדש על המפנה המערבי של ה Petit Dru-, שהתמוטט בספטמבר האחרון, נפתח במשך 7 ימים על-ידי ואלרי בבאנוב ויורי קוצ'לנקו מרוסיה.
- טיפוס חורף ראשון על המסלול Gabarou-Silvy שעל המפנה הצפוני של ה Aiguille Sans Nom- על-ידי מרקו פרזלי מסלובניה ותיירי שמיטר משוויץ.
- אותו הצוות ביצע גם שילוב ראשון של ה Cecchinel-Nominé- על המפנה הצפוני של ה Grand Pilier d'Angle- עם סיום במסלול קרח קשה במיוחד על ה Pascale Fréneysie- עד לפסגת ה Mont Blanc-.
- טיפוס ראשון מהקרחון של ה Petit Dru- במעלה ערוץ קרח (300 מ', שיפוע ממוצע של 80°), ואחריו כ 300- מ' של סלע (5b, A2) עד לרכס העיקרי של ה- Flammes de Pierre, מימין ל Pointe Michel-Micheline-, על-ידי מנו פליסיה מצרפת וטרים סלנד וארן בור מנורווגיה.
- שלוש חזרות של ה McIntyre Couloir- על ה Grandes Jorasses-.
- שתי חזרות של ה Ginat- במפנה הצפוני של ה Droits-.
- חזרה אחת של ה Colton- במפנה הצפוני של ה Droits-.
- חזרה אחת של ה Croz Spur- במפנה הצפוני של ה Grandes Jorasses-.
- חזרה אחת של ה Cohen-Collister, בשילוב עם ההתחלה של ה Boivin-Valleçant- על המפנה הצפוני של ה Aiguille Sans Nom-.
- ארבע חזרות של ה Supercouloir- על Mont Blanc du Tacul.

הכינוס היה מוצלח ביותר, ומעבר לכל ההישגים, הרציניים והפחות רציניים, היה הכינוס פורום שאיפשר למשתתפים ללמוד מנסיונם של אחרים ולפתח קשרים עם מטפסים ממדינות אחרות.

הכינוס נפתח, בערב של ה 6- בפברואר, באירוע Piolet d'Or (גרזן הזהב) השביעי. באירוע זה הוענק הפרס עבור ההישג האלפיניסטי החשוב של השנה האחרונה, לאלכסיי בולוטוב, שייצג צוות של מטפסים רוסים מהעיר יקטרינבורג, שהעפילו על המפנה המערבי של מאקאלו בהימלאיה. היום השני של הכינוס הוקדש להרצאות ולדיונים שונים ונכחו בהם צמרת האלפיניסטים הצרפתיים ובכירי ארגון ה UIAA-. בערב השני הוענקו פרסי ה Crystal FFME- למטפסים הצרפתים שהשיגו את ההישגים הטובים ביותר בשנה האחרונה. ביום השלישי טיפסו כל משתתפי הכינוס על מפלי קרח בקרחון של Argentière. במשך השבועיים הבאים פנו המשתתפים לטפס על מסלולים שונים, כל צוות והמסלולים שבחר.

בעקבות ההצלחה של הכינוס החליטה נשיאות הפדרציה הצרפתית לארגן כינוס נוסף בשנה הבאה באותם התאריכים. מידע נוסף יישלח לארגונים החברים ב UIAA-.

עבורנו, כמטפסים ישראלים שהדבר הקרוב ביותר לשלג עבורם הוא השלג הירושלמי, והדבר הקרוב ביותר למפל קרח הוא נזילות המים ממלון הר-ציון בגיא בן-הנום, ההישג העיקרי היה בעצם ההשתתפות ובהזדמנות לשפר את מיומנותנו בטיפוס שלג וקרח ובסקי.

מבצע חבר מביא חבר במועדון האלפיני

כל חבר נוסף שתביא למועדון האלפיני יגדיל את סיכוייך לזכות בזוג נעלי טיפוס חדשות על פי בחירתך ומידותיך

כל שעליך לעשות הוא לבקש מחברך, המצטרף למועדון, להוסיף את שמך לטופס ההרשמה כחבר המועדון שהביא אותו לשורותנו
מתוך כלל השמות (כל שם יכול להופיע יותר מפעם אחת) יעלה אחד בגורל, ובעליו יהיה המאושר באדם, וגם בעליו של זוג נעלי טיפוס משובחות

òì çáìéí å÷ùøéí / àðãøéàä òðúé

שאלה: כידוע לכל, קשר הצלה (ציור 1) אינו אלא אחד השימושים של קשר אורגים (ציור 2). כמו כן ידוע, שקשר 'אורגים כפול' (עם שני ליפופים, ציור 3) מועדף על קשר אורגים רגיל. מדוע, איפה, קשר הצלה המקובל דווקא עם ליפוף אחד בלבד ולא עם שניים (שזו הצורה המקבילה ל'אורגים כפול', המועדף)? האם הסיבה היא שקשר הצלה עם שני ליפופים מסובך לקשירה?

תשובה: הנקודה הזו חשובה, ובעיקר מן הנימוק שקשר הצלה הינו קשר מקובל מאד; ספרי טיפוס רבים מציינים את קשר ההצלה כצורת ההתקשרות לחבל, ויצרני רתמות לא מעטים מצרפים דף הוראות המסביר כיצד להעביר את החבל כדי לקשור, משום מה, דווקא קשר הצלה. לא לולאת שמונה, החזקה והבטיחותית יותר (אם כי גם גדולה ומסורבלת יותר), ולא הצלה עם שני ליפופים או לולאה אחרת, אלא רק קשר הצלה רגיל. ומאחר שקשר זה כל כך מקובל, כדאי להכיר היטב את תכונותיו.

רבים סבורים ש'מסובך לקשירה' הוא שיקול לא ענייני. אם חושבים קצת יותר לעומק רואים שזה שיקול בהחלט ענייני וחשוב שאסור לזלזל בו, אבל מאידך קשה לומר שקשר הצלה עם שני ליפופים הוא מסובך לקשירה; הערכה סבירה של הזמן הדרוש לקשירתו (סביב המותן, עם הידוק, ועם איבטוח של קשר בוהן) נעה בין 12 ל 15 שניות בלבד. אף כי הזמן הדרוש לקשירה אינו מהווה קנה המידה היחיד לסיבוכו של קשר, הוא מראה באופן כללי על מורכבותו, וקשה להסכים עם הטענה שקשר הנקשר בזמן כה קצר יכול להחשב מסובך לקשירה.

הסיבה נעוצה בשיקולים אחרים; יש להבדיל בין חזקו של קשר מפני קריעה, לבין בטיחותו מפני החלקה. כשאומרים שקשר 'מועדף', כפי שמופיע בשאלה , מתכוונים לכל מכלול התכונות של הקשר, כששתי תכונות אלו הן בדרך כלל החשובות ביותר.

אם נחבר זה לזה שני חבלים בעלי עובי שונה בקשר אורגים באופן הנכון, כלומר שהלולאה נעשית בחבל היותר עבה והליפוף (או ליפופים) בחבל היותר דק, כמתואר בציורים 2 ו- 3, נמצא ש'אורגים כפול' (ציור 3) משפר את חזקו של הקשר מפני קריעה, ולכן הוא באמת נחשב מועדף. אמנם גם לגבי החלקה הוא מוסיף מידה מסויימת של בטיחות, אבל השיפור בתכונה זו הוא קטן. זה לא מפתיע במיוחד, שכן חשש ההחלקה הוא בעיקר בלולאה ולא בליפופים.

כדאי שכל אחד ינסה פעם, ורק לשם נסיון, לחבר שני חבלים בעלי עובי שונה בקשר אורגים, רגיל וכפול, אבל באופן הבלתי נכון, כלומר שהלולאה נעשית בחבל הדק והליפוף (או הליפופים) בחבל העבה, ויווכח שקשר אורגים כפול, במקרה הזה, אינו מועדף; לא רק שאינו מקטין את סכנת ההחלקה של הלולאה מתוך הליפופים, אלא שהוא מגדיל אותה בהרבה. שווה נסיון.

מי שמצוי בכריכות (וידוע שהמטפסים של היום אינם משתמשים בכריכות), רואה תופעה זו כמובנת מאליה: כריכה לעולם תיעשה רק עם חוט דק בהרבה מן החבל שעליו נעשית הכריכה (ציור 4). אם הופכים את היוצרות - החוט הדק יישלף בקלות מתוך הכריכה של החבל העבה כמתוך צינור (ציור 5). לכן, אם נתייחס אל הליפופים של קשר אורגים כפול כאל מעין כריכה (ציור 3), נקבל כמובן מאליו שבקשרי אורגים הלולאה צריכה להיות תמיד בחבל העבה והליפופים בחבל הדק.

בקשר הצלה עם שני ליפופים, שני החבלים הינם בעובי זהה (ציור 6). חוזקו לקריעה נבדק ונמצא מעט יותר טוב מאשר בקשר הצלה רגיל. אבל לגבי בטיחותו מפני החלקת הלולאה מתוך הליפופים, תוצאות הבדיקה אינן ברורות; בכמה ניסויים נמצא שיפור בלתי משמעותי, ובכמה ניסויים נמצאה החמרה קלה. כלומר, המצב אינו מסוכן כמו במקרה של חבל דק בתוך לולאה, אבל עדיין בוודאי אינו מצדיק המלצה. אין, איפה, עדיפות בולטת וברורה בקשר הצלה לקשר הצלה עם שני ליפופים, ואין להתפלא שבמרבית הספרים סידור זה אינו מוזכר כלל (הוא כן מוזכר, למשל, בספרו של מאסימו קאפון Rock & Ice Climbing).

לסיכום נקודה זו: קשר אורגים כפול באמת נחשב מועדף על קשר אורגים רגיל, אבל הוא נועד לקשור שני חבלים בעלי עובי שונה (שלא כבקשר הצלה), ועדיפותו באה לידי ביטוי בעיקר בשימושו זה ולא בקשירת שני חבלים שווי-עובי.

אגב, שיהיה ברור לכל המטפסים שאת קשרי ההצלה האלה צריך תמיד לאבטח בקשר בוהן או בקשר לופת (אלף). ואם כבר איבטחת אותם, הלולאה ממילא לא תחליק, כך שבאופן תיאורטי קשר הצלה עם שני ליפופים, בהיותו מעט יותר חזק, אפשר לראותו כמועדף. אבל זו טענה אקדמית; אם יש סיכוי, ולו קטן שבקטנים, שתשכח לאבטח קשר הצלה עם שני ליפופים - לא היה שווה לנסות ולהרוויח את תוספת החוזק. כדי להדגיש נקודה זו: יש המכנים קשר הצלה ללא איבטוח בשם 'קשר התאבדות', ואפשר להבין מדוע.

אחרי כל הדיבורים האלה סביב סביב, אפשר לסכם את התשובה כך:

1. מבחינת החוזק והבטיחות - מומלץ להתקשר בלולאת שמינית.
2. אם לולאת השמינית מרגיזה אותך בגדלה ובסירבולה - השתמש בקשר הצלה רגיל או עם שני ליפופים, עם עדיפות קלה לשני ליפופים, אבל תמיד עם איבטוח.
3. מי שאינו בטוח ב- 100% שלעולם לא ישכח לאבטח קשרי הצלה אלה, שיחשוב על פרישה, יבחר לעצמו תחביב אחר ויפסיק לטפס.

העיקר שלא יפתח האיבטוח של קשר רופף.